

VÝSKYT TEPLOMILNÝCH TRAV V ČESKÉ REPUBLICĚ

The occurrence of thermophilic grasses in the Czech Republic

Marie Straková¹, Josef Straka¹, Ľubica Zemková¹, Ludmila Binková¹, Magdalena Ševčíková²

¹Agrostis Trávníky, s.r.o., Rousínov

²OSEVA PRO s.r.o., o. z. Výzkumná stanice travinářská Rožnov – Zubří

INTRODUCTION

Graminaceous weeds, especially in intensively grown lawns, present a serious problem. Their occurrence leads to a disturbance of the total aspect – the lawn appearance. Utility parameters (e.g. shear strength of grass turf) are also restricted.

The real problem of the occurrence of these weeds consists in limited protection possibilities. Direct chemical protection of lawns can be used only on a very limited basis and therefore indirect protection has a key importance. Knowledge of the biology and morphology of weed grasses is also important for successful protection from weeds.

In connection with climate warming the occurrence of thermophilic grasses is more and more common. Within the MSMT project No. 2B08020, with the aim to elaborate a complex methodology of measures for the elimination of unfavourable influences of climate changes on soils in dry areas of the Czech Republic, selected species of thermophilic grasses are studied. At the research centre in Rousínov in the South Moravia region, experiments for verification of behaviour, dormancy, reproduction and other properties of selected species of these grasses have been established. The properties can be observed in monoculture stands established by sowing, e.g. *Cynodon dactylon*, *Festuca pallens*, *Festuca brevipila* and in the sowing of species, e.g. *Bouteloua curtipendula*, *Paspalum conjugatum*, *Panicum virgatum*, *Eragrostis curvula*, *Eragrostis trichodes*, *Elymus hystrix* and *Elymus canadensis*.

✿ Lipnice roční (*Poa annua*)

Jde o plevelný druh vyskytující se hojně především na silně sešlapávaných místech. V trávnicích působí díky značné rozmnožovací schopnosti rychlé zaplevelení a celkovou degradaci trávníku. U hřišťových trávníků je jejím velkým nedostatkem mělký kořenový systém, který snižuje smykovou pevnost.

✿ Ježatka kuří noha (*Echinochloa crus-galli*)

Velmi agresivní plevel vyskytující se hlavně v okopaninách, kukuřici a zelenině. Vyskytuje se také v trávnicích vysévaných pozdě zjara a během léta. Na podzim zastavuje růst a s příchodem prvních mrazíků postupně z trávníku vymizí.

✿ Troskut prstnatý (*Cynodon dactylon*)

V našich podmínkách nepatří mezi významné plevele, ale v souvislosti s oteplováním klimatu jeho výskyt nabývá na významu. Rostliny vytváří hustě článkované, převážně nadzemní plazivé výběžky, dlouhé až 1 m.

✿ Bér zelený (*Setaria viridis*)

Vyskytuje se v teplejších oblastech, často spolu s bérem sivým. Lokálně zapleveluje hlavně širokořádkové plodiny.

✿ Rosička krvavá (*Digitaria sanguinalis*)

Dříve méně významný plevelný druh, pěstovaný jako potrava pro ptáky. Při silnějším výskytu vykazuje silnou konkurenční schopnost.

ZÁVĚR

Závěrem je třeba zdůraznit, že přímá chemická ochrana proti těmto druhům teplomilných trav nabízí pouze omezené řešení. V České republice bohužel nejsou registrovány žádné chemické přípravky pro použití v trávnicích, některé lze použít pouze v semenářských porostech vybraných trav. Důraz by proto měl být kladen na agrotechniku a preventivní opatření.

LITERATURA

CAGAŠ, B., MACHÁČ, J., 2005: Ochrana trávníků proti chorobám, škůdcům, plevelům a abiotickému poškození. 1. vyd., Kurent, České Budějovice. s. 96. ISBN 80-903522-0-0.

JEHLÍK, V., et al., 1998: Cizí expanzivní plevele České republiky a Slovenské republiky. 1. vyd. Academia, Praha. s. 506. ISBN 80-200-0656-7.

MIKULKA, J., et al., 2005: Plevelné rostliny. 2. vyd., Profi Press, Praha. s. 148. ISBN 80-86726-02-9.

STRAKOVÁ, M., et al., 2007: Kapesní atlas trav. 1. vyd., Rousínov.

PODĚKOVÁNÍ

Příspěvek je řešen v rámci výzkumného projektu č. 2B08020 „Modelový projekt zamezení biologické degradace půd v podmínkách aridního klimatu“ podporovaného MŠMT v rámci Národního programu výzkumu II.

ÚVOD

Trávníkové plevele představují, zvláště v intenzivně pěstovaných trávnicích, závažný problém. Jejich výskyt vede k narušení celkového aspektu – vzhledu trávníku, omezeny jsou i jejich užitné parametry (např. smyková pevnost travního drnu).

Skutečný problém výskytu těchto plevelů spočívá v omezených možnostech ochrany. Přímá chemická ochrana v trávnicích je použitelná jen velmi omezeně, a proto mají klíčový význam nepřímé způsoby ochrany. Pro úspěšnou ochranu před zaplevelením je důležitá také znalost biologie a morfologie plevelných trav.

Ochrana proti expanzivním plevelným travám spočívá hlavně v preventivních opatřeních: včasné, příp. opakované odplevelení problémových stanovišť totálním herbicidem před výsevem; výsevy na problémových stanovištích směřovat podle možnosti na podzimní období (plevelné prosovitě trávy – např. ježatka kuří noha *Echinochloa crus-galli*, rod *Setaria* na podzim zastavují růst); používání kvalitních substrátů prostých semen plevelných druhů v trávnických školkách; mechanické odstranění plevelných trav (možno použít na menších plochách nebo při menším výskytu).

V souvislosti s oteplováním klimatu je stále častější výskyt teplomilných trav. V rámci projektu MŠMT č. 2B08020, jehož cílem je vytvořit komplexní metodiku opatření směřujících k eliminaci nepříznivých vlivů změn klimatu na půdy v suchých oblastech ČR, jsou zkoumány vybrané druhy teplomilných trav. Na výzkumném pracovišti v Rousínově v podmínkách jižní Moravy byly založeny pokusy, které mají ověřit chování, přezimování, rozmnožování a další vlastnosti vybraných druhů těchto trav. Vlastnosti lze pozorovat v porostech monokultur založených výsevem, např. *Cynodon dactylon*, *Festuca pallens*, *Festuca brevipila* a u výsadeb druhů, např. *Bouteloua curtipendula*, *Paspalum conjugatum*, *Panicum virgatum*, *Eragrostis curvula*, *Eragrostis trichodes*, *Elymus hystrix* a *Elymus canadensis*.

Troskut prstnatý (*Cynodon dactylon*)

Ježatka kuří noha (*Echinochloa crus-galli*)

Agrostis Trávníky, s.r.o., Npor. Krále 16, 683 01 Rousínov
Tel./fax: 517 370 607, 732 687 628
603 950 236, 739 074 260
e-mail: agrostis@agrostis.cz • www.agrostis.cz